

Károsítóhelyzet alakulása, növényvédelmi előrejelzés

Zala vármegye, 2024.04.15-2024.04.22.

Időjárás:

A múlt héten (hétfő estétől) jelentős lehülés következett be a megyében és országos viszonylatban is. Csapadék 1-3 nap hullott 12-24 mm mennyiségben. Gyakran viharos erejű szél alakult ki, a hőmérsékleti értékek drasztikusan csökkentek. A minimum: 0,1-7,87 fok, a nappali hőmérsékletek 11,11-14,46 fok között alakultak (átlag: 6,81-8,32 fok). A páratartalom valamelyest csökkent 60-70 % közötti volt. A szeles napok a permetezéseket hátráltatták.

ŐSZI BÚZA, ŐSZI ÁRPA

Növényfenológia: őszi árpa: kalászhányás-virágzás kezdete; őszi búza: levélhüvely felnyílása, első toklászok megjelenése; tavaszi árpa: bokrosodás.

Károsítók:

Eddig a száraz, meleg időjárás, most pedig a hűvös napok szabtak gátat a károsítók nagyobb arányú terjedésének. Jelentős változás nem történt ezen a héten sem.

A **sárgarozsda** tüneteit legfeljebb észlelési szinten lehet megfigyelni, előfordulása egyelőre nem jellemző az állományokban.

Rozsdabetegségek közül őszi árpában a **törperozsda** észlelési szintű tünetei továbbra is észlelési szintűek egy-egy állományban.

A **szeptóriás levélfoltosság gyenge-közepes mértékű** fellépése nem változott az eddig is érintett állományokban. Az érzékeny fajtákban általánosan fordul elő a betegség az alsó leveleken, de a terjedés az időjárásnak és a kezeléseknek köszönhetően visszaszorult.

A **pirenofórás levélfoltosság** terjedése is stagnál, újabb tünetek nem igazolhatóak egyértelműen.

A **lisztharmat** tünetei továbbra is észlelési szintűek őszi búzán. Egy-egy sűrűbb vetésű, nagyobb vegetatív tömegű állományban láthatóak a tünetek helyenként a szár felsőbb részén és a 2. levélemeleten elszórtan. A telepek pusztulása jelenleg sem tapasztalható, tehát a felmelegedéssel a kórokozó felfelé terjedése valószínűsíthető.

Őszi árpán a hálózatos (pirenofórás) levélfoltosság jelen van a legtöbb állományban, de terjedése szintén nem jellemző. A fertőzöttség gyenge mértékű az érzékeny állományok alsó levelein.

Tavaszi árpán észlelési szinten láthatóak a **rinhospóriumos levélfoltosság** tünetei. Szintén észlelési szintű a **levéltetvek** megjelenése.

A **vetésfehérítő bogarak** egyedszáma stagnál. Az imágók száma észlelési szintű (2-5 db imágó/10 hcs), de egy-egy táblán a lerakott tojások tömegesen vannak jelen. A tojások ~30 %-a barna színű, „összeaszalódott”, természetes módon elpusztult. Az egészséges tojásokból lárvakelést még nem tapasztaltunk de ~1-1,5 hét múlva valószínűsíthető a jelenlegi hőmérsékletek mellett. Az állományok szemléje javasolt.

ŐSZI KÁPOSZTAREPCE

Növényfenológia: szíromhullás második fele-becőfejlődés.

Károsítók:

A repcében is hasonló a rovarkártevők helyzete mint a búzában. A **repce fénybogár** népsége a legtöbb állományban észlelési szintű, hasonlóan a **repcebecő-ormányoshoz** 1-2 db imágó/10 hcs. volt a napsütéses (de szeles) napokon. A kártevők mozgásához,

táplálkozásához a jelenlegi hűvös, szeles időjárás kedvezőtlen, újabb becőormányos betelepedés legfeljebb a felmelegedéssel (>15-17 °C) valószínűsíthető.

KUKORICA, NAPRAFORGÓ

Növényfenológia:

Folytatódott a napraforgó és kukorica alá a talaj előkészítés, vetés. A talajhőmérsékletek (ahogy várható volt) csökkentek, a felső 5 cm-es rétegben 8,6-11,2 °C.

Egy-egy táblán már sorol a kukorica, de károsítás még nem jellemző (vagy nem látható). A veszélyeztetett térségekben a **barkók** jelenlétét célszerű ellenőrizni annak ellenére, hogy a jelenlegi hűvös időjárás a betelepedésükhöz kedvezőtlen, de a kukorica fejlődését is lassítja, így az hosszabb ideig lehet kártételre fogékony állapotban.

CSONTHÉJASOK (KAJSZI, SZILVA, CSERESZNYE, MEGGY), ALMA, KÖRTE, DIÓ

Növényfenológia:

Szilva, cseresznye, meggy, kajszi: gyümölcsfejlődés;

Alma: virágzás vége-kötődés-gyümölcsfejlődés. Körte: kötődés-gyümölcsfejlődés (>5 mm-es gyümölcskezdemények).

Dió: virágzás-kötődés, gyümölcsfejlődés.

Károsítók:

A kötődött **csonthéjasokban** folyamatosan jelennek meg a **moniliás virág-és hajtásfertőzés** tünetei a fákon. A virágzás befejeződésével (és a száraz, meleg miatt is) a fertőzésveszély csökkent, de a fertőzött hajtások mielőbbi eltávolítása javasolt.

A **tafrinás levélfodrosodás** számára újra kedvezett az elmúlt időszak és valószínűleg a következő napok időjárása is kedvezni fog. A még egészséges levelek (termés) védelme érdekében újabb gombaölőszeres kezelés válhat szükségessé, egészen a felmelegedésig (átlag hőmérséklet: >14 °C).

Csonthéjasokban intenzív, a **keleti gyümölcsmoly** rajzása csökkent, (10-14 db imágó/csapda/3 nap). A védekezés megkezdése javasolt. Szilvában a **szilvamoly** egyedszáma a hűvös, szeles idő miatt alacsony, 2-3 db imágó/csapda/3 nap fogással. Szilvában a **poloskaszagú szilvadarázs** kártétele emelkedő, ~10-15 %-os a kártételből eredő gyümölcshullás (1. fotó).

1. fotó: Poloskaszagú szilvadarázs kártétele (2024.04.21.)

Kajsziabarackon megjelentek a **sztigminás levéllyukacsosodás** első levéltünetei (2. fotó). A csapadékos, hűvös időjárás kedvez az újabb fertőzésekhez, ezért a védekezések folytatása javasolt.

2. fotó: Sztigminás levéllyukacsosodás első tünetei kajsziabarackon (2024.04.21.)

Körtében a körtelevélbolha tojásrakása folyamatos de jelentősen csökkent. A lárvafejlődés lassult, de minden fejlődési állapot megfigyelhető továbbra is. A védekezések elvégzése javasolt. Almában és körtében megjelentek a **levéltetvek** kisebb-nagyobb kolóniái. Körtében a fertőzöttség erősebb (3. fotó). Almán a **zöld almalevéltetű** első egyedei figyelhetők meg.

3. fotó: Levéltetvek erős fertőzöttsége körtén (2024.04.21)

A **vértetvek** lombkoronába történő felfelé terjedése folyamatos a fertőzött fákon. A védekezés.

Almában megjelentek az **almalevél-aknázómoly** rajzása minimálisra csökkent, az **almamoly** első egyedei az elmúlt héten is megfigyelhetők voltak a csapdákban. Az egyedszám alacsony. Csapdázás javasolt.

Almában a **varasodás** fertőzésveszélye a csapadékos napok miatt emelkedett, azonban a lehülés miatt a fertőzésveszély is csökkent. Ennek ellenére az intenzív védekezés folytatása javasolt. Tünetek még nem láthatóak.

Körtében a gyümölcsvarasodás tünetei gyakorivá váltak, a kis fertőzött termések egyidejű lehullásával. A nagy számban képződő konídiumok miatt a fertőzésveszély magas, a védekezés indokolt.

4. fotó: Körtevarasodás fellépése a kis gyümölcsökön (2024.04.21)

Az alma és körte virágzásának befejeződésével az **erwíniás betegség** fertőzésveszélye csökkent. A tünetek megjelenése a felmelegedéssel valószínűsíthető.

Almában (főleg házi kertben) és **birsben** tömeges az érzékeny fajtákon a **lisztharmat** fellépése a hajtásokon és a kis gyümölcskezdeményeken. Jelenleg a fertőzésveszély kissé csökkent, de a felmelegedéssel a betegség robbanásszerű újabb megjelenése várható.

Dióban megjelentek a **gnomóniás levélfoltosság** aszkospóras fertőzésből származó, első levéltünetei. A már nekrotizálódott foltokban esetenként kialakultak az acervuluszok, tehát nedvesség jelenlétében újabb fertőzések valószínűsíthetőek (5-6. fotó).

5-6. fotó: Gnomóniás levélfoltosság első tünetei dión (2024.04.17.)

SZŐLŐ

Növényfenológia: rövid hajtás állapot, fürtkezdemények megjelenése.

Szőlőben a lehülés miatt a szőlő fejlődése, hajtásnövekedése lassult. Az atkák közül a **nemezes gubacsatka** fertőzöttsége góc-szerű, helyenként közepes-erős mértékű (7. fotó). A levél fonákon a nemez bevonat képződése megkezdődött, ezért a kezeléseket haladéktalanul el kell végezni ott, ahol ez még nem történt meg.

7. fotó: Nemezes gubacsatka fertőzöttség szőlőn (2024.04.21)

Megjelentek a **feketerothadás** első levéltünetei (krémszínű folt) (8. fotó). A védekezések megkezdése javasolt.

8. fotó: Feketerothadás első levéltünete szőlőn (2024.04.21)

A jelenlegi lehülés nem kedvez sem a **lisztharmat** sem a **peronoszpóra** első fertőzéséhez. Az első fertőzések kialakulására a hőmérséklet emelkedésével (>10 °C, 12-13 °C átlag hőmérséklet) csapadék jelenlétében kerülhet sor. A felmelegedéssel az intenzív védekezés megkezdése javasolt.

Zalaszentlőrinc, 2024. április 22.

Tűh Annamária
előrejelző